

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
«ГЕОДЕЗИЧНІ ВИШУКУВАННЯ ТА
ЗЕМЛЕВПОРЯДНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В
УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ
УКРАЇНИ»,**

**ПРИСВЯЧЕНОЇ 175-РІЧЧЮ УМАНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА**

Умань 2019

Рекомендовано до друку науково-методичною комісією факультету лісового і садово-паркового господарства Уманського національного університету садівництва (протокол №6 від 25 квітня 2019 року)

Редакційна колегія:

Непочатенко О.О. – доктор економічних наук, професор; **Мостов'як І.І.** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; **Карпенко В.П.** – доктор сільськогосподарських наук, професор; **Поліщук В.В.** – доктор сільськогосподарських наук, професор; **Кисельов Ю.О.** – доктор географічних наук, професор; **Рудий Р.М.** – доктор технічних наук, професор; **Домашенко Г.Т.** – кандидат технічних наук, доцент; **Романчук С.В.** – кандидат технічних наук, доцент; **Шемякін М.В.** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; **Кирилюк В.П.** – кандидат сільськогосподарських наук, доцент; **Удовенко І.О.** – кандидат економічних наук, доцент; **Боровик П.М.** – кандидат економічних наук, доцент; **Кононенко С.І.** – старший викладач; **Прокопенко Н.А.** – викладач.

Геодезичні вишукування та землевпорядні дослідження в умовах Правобережного Лісостепу України: **матер.** Всеукр. наук.-практ. Інтер.-конф., присвяченої 175-річчю Уманського національного університету садівництва (м. Умань, 17 квітня 2019 р.). Умань, 2019. 130 с.

У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції висвітлено результати наукових досліджень із геодезії, картографії, фотограмметрії, моніторингу довкілля, геодезичних та GIS-технологій. Видання може бути корисним для науковців у галузі геодезії, географії, картографії, кадастру, землеустрою, а також фахівців-практиків, учителів, студентів.

**За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.
Видається в авторській редакції**

Зміст

СЕКЦІЯ 1. ГЕОДЕЗІЯ, КАРТОГРАФІЯ, ФОТОГРАММЕТРІЯ: СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ

РОМАНЧУК С.В. МЕТОД ПРОЕКТУВАННЯ ПЛОЩ	6
РУДИЙ Р.М., КИСЕЛЬОВ Ю.О. ОЦІНКА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК, ПРИДАТНИХ ДЛЯ САДІВНИЦТВА	9
РУДИЙ Р.М., КРАВЕЦЬ О.Я. ВИБІР ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК, ПРИДАТНИХ ДЛЯ САДІВНИЦТВА	12
КРАСІЛЬНИК Є. КАРТОГРАФІЯ, СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ	14
КОРНУС А.О. ДО ПИТАННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗМІСТУ НОЗОГЕОГРАФІЧНИХ КАРТ	17
ПОТАБЕНКО Т.Л. ГІС-ТЕХНОЛОГІЇ У КАРТОГРАФУВАННІ	20
КОВАЛЬЧУК І.П., ПЕРЕПЕЛИЦЯ В.С. ТЕМАТИЧНЕ КАРТОГРАФУВАННЯ ПРИРОДНИХ УМОВ І РЕСУРСІВ БАСЕЙНОВИХ СИСТЕМ	25
БАБІЙ В.В. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЛІДАРНОГО КАРТОГРАФУВАННЯ З ВИКОРИСТАННЯМ БПЛА	30

СЕКЦІЯ 2 ГЕОДЕЗИЧНІ МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ

ГОЛОВАНЬ І., КОЛЯДЮК Б. ГЕОДЕЗІЯ, СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ	34
УДОВЕНКО І.О., МІЩЕНКО А. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ КАРТОГРАФІЇ	36
УДОВЕНКО І.О., НАГОРНИЙ О.С. ГЕОДЕЗИЧНІ МЕТОДИ МОНІТОРИНГУ ДОВКІЛЛЯ	39
НАЗАРЕНКО Ю. ГЕОДЕЗІЯ, КАРТОГРАФІЯ ТА СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ	42
УДОВЕНКО І.О., КОЛОС В.М. ЗЕМЛЕУСТРІЙ ЯК ОДИН З ОСНОВНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ	44
КОНДРАШЕВИЧ О.І., КОНОНЕНКО С.І. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВЕРТИКАЛЬНОГО ПЛАНУВАННЯ ПРИ РЕКОНСТРУКЦІЇ СЕЛІТЕБНИХ ТЕРИТОРІЙ	47
УДОВЕНКО І.О., ПОЛІЩУК Р. МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ ГОСПОДАРСТВА ТА ВПЛИВ НА ЙОГО СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ	50
ПРУДІУС М.С., ШЕМЯКІН М.В. АЕРОФОТОЗНІМАННЯ У ГЕОДЕЗІЇ	53
СОПОВ Д.С. ПРОБЛЕМА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ЛУГАНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	56
СОЛОДКИЙ Н.С., ШЕМЯКІН М.В. КАДАСТРОВІ ЗЙОМКИ	59
ПРОКОПЕНКО Н.А., МЕЛЬНИК М. МОНІТОРИНГ ДОВКІЛЛЯ: ГЕОДЕЗИЧНІ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ВИМІРЮВАННЯ	62

СЕКЦІЯ 3. ПРИЛАДИ, КОМПЮТЕРНА ТЕХНІКА, ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗЕЛЕНКОВ В., ШЕМЯКІН М.В. СУПУТНИКОВА ГЕОДЕЗІЯ: ЗАВДАННЯ,	
--	--

МЕТОДИ ВИМІРЮВАННЯ.....	65
ТІТЛЯНОВ Д.О., ШЕМЯКІН М.В. ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ГЕОДЕЗІЇ.....	68
ФРАНЧУК В. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИЛАДІВ ДЛЯ ПОЛЬОВИХ КАРТОГРАФІЧНИХ РОБІТ.....	71
БАТЮК В. ЕЛЕКТРОННІ ТАХЕОМЕТРИ І ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В ГЕОДЕЗИЧНИХ ВИШУКУВАННЯХ.....	72
ПРОКОПЕНКО Н.А., ОЗАРИНСЬКИЙ С. КОМП'ЮТЕРІЗАЦІЯ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ.....	75

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ГЕОДЕЗИЧНОЇ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДНОЇ ОСВІТИ

БРАСЛАВСЬКА О.В., РОЖІ І.Г. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГЕОДЕЗИЧНОЇ НАУКИ І ОСВІТИ.....	78
ДОВГИЙ О. ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	81
ГРИБОК О.В. ГЕОДЕЗІЯ, КАРТОГРАФІЯ ТА ФОТОГРАММЕТРІЯ: ЗМІСТ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У ОСВІТНІЙ СФЕРІ.....	83
РЯБИЙ М. ФОТОГРАММЕТРІЯ ЯК НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА ПРО СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	85

СЕКЦІЯ 5. ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ РОЗВ'ЯЗАННЯ

КИСЕЛЬОВ Ю.О. ДО ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ НАУКОВОГО ЗНАННЯ ПРО ЗЕМЛЮ.....	88
БЕЧКО П.К., ТИЩЕНКО Е.В. ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	91
БОРОВИК П.М., ГЕВКО Т.С. ПРОБЛЕМИ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В АГРОСФЕРІ.....	93
БОРОВИК П.М., ЛАВРЕНТЬЄВ М.Ю. ПРОБЛЕМИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЕЛЬНІ РЕФОРМИ.....	96
ГВОЗДЄЙ Н.І., КОЛОТУХА С.М. ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН.....	99
ГУЗАР Б.С., КОЛОТУХА С.М. ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УМОВ.....	102
ГЛЕЦЬКИЙ Й.Р., АТАМАНЮК Я.Д. ПРО УНОРМУВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ДЕЯКИХ ТЕРМІНІВ У КАРТОГРАФІЇ.....	105
КИРИЛЮК В.П., ГЕВКО Т.С. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗЕМЛЕВОЛОДІНЬ І ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ КОРПОРАЦІЇ «УКРАГРОТЕХ» ХРИСТИНІВСЬКОГО РАЙОНУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	107
КИРИЛЮК В.П., ДЕРЕВ'ЯНКО В.В. ПОЛЕЗАХИСНІ ЛІСОВІ СМУГИ – НЕВІД'ЄМНІ СКЛАДОВІ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ.....	111
КУРКА С.С. ВЗАЄМОВПЛИВ ВИДІВ <i>SOPHORA JAPONICA</i> L. І <i>TAXUS VASATA</i> L. У САДОВО-ПАРКОВИХ НАСАДЖЕННЯХ	

Гвоздєй Н. І.
кандидат економічних наук, доцент
Колотуха С. М.
кандидат економічних наук, доцент
Уманський національний університет садівництва
м. Умань, Україна

ІНОЗЕМНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН

Питання щодо використання сільськогосподарських земель в Україні та його наслідки для економіки, з огляду на сучасний стан розвитку українського села, вимагають застосовувати як вітчизняний, так і зарубіжний досвід.

У Болгарії земельна реформа почалася на початку 1990-х. Тоді право власності на землю отримали всі, хто міг довести, що був її власником до 1946 року. Там, де це було можливо, колишнім землевласникам поверталася вся земля. Таким чином, зараз у приватній власності сконцентровано 98% обсягів фермерських земель.

Для нових власників запроваджувалися мораторії на продаж строком на три роки, після чого дію мораторію було скасовано. Зараз існує лише часткове обмеження щодо участі іноземного капіталу в аграрному землеволодінні.

Придбати землю для рільництва можуть громадяни Болгарії, юридична чи фізична особа, яка перебуває на території країни більше п'яти років, компанія з країни, з якою Болгарія уклала міжнародну угоду, а також з країн ЄС. Ціни на землю держава не регулює обмежень щодо площі, яка може бути продана в одні руки, нема. Податку на сільськогосподарські наділи теж нема [1, с. 12].

У Румунії після виходу з соцтабору відбувся процес передавання землі з державної власності в приватну шляхом як дистрибуції, так і часткової реституції. Обмеження на придбання сільськогосподарських активів не значні: покупець мусить мати професійний досвід чи кваліфікацію управління агросектором, максимальна площа для фізичних осіб – 100 га. 94% земельного фонду перебуває у приватній власності. Частка агросфери у ВВП країни перевищує 5 %. Після вступу країни до ЄС у 2007 році було запроваджено

мораторій строком на сім років для продажу земель нерезидентам. У 2014 році його термін сплив і ринок став відкритим для іноземного капіталу.

Максимальна площа ділянки у власності фізичних осіб – 100 га. Податок на продаж землі становить 2-3 % від вартості угоди. Громадяни ЄС мають доступ до купівлі аграрної землі за умови її використання за прямим призначенням [2, с. 116].

В Естонії реформа почалася так само на початку 1990-х. Найскладнішим викликом було знайти баланс між реституцією – поверненням земель колишнім власникам та дистрибуцією державних земель між селянами, які працювали на ній за часів СРСР. Цей процес істотно ускладнював реформу, яка затягнулася на роки.

Тим не менш, іноземцям майже одразу було дозволено брати участь у купівлі землі за умов її суто фермерського використання, а також узаконювалося право зміни цільового статусу аграрної землі після п'яти років її використання за прямим призначенням.

Через невизначений статус великого обсягу наділів, близько 60% земельного фонду перебуває в оренді у виробників аграрної продукції. З 2011 року не існує обмежень щодо купівлі аграрних активів для іноземців [3, с 17].

У Хорватії процес реституції почався після розпаду колишньої Югославії, згідно з Дейтонськими мирними угодами 1996 року. Остаточо він завершився лише 2010 року, коли право на повернення земельної власності набули іноземні громадяни, що могли довести свою спадковість. Тим не менше, ринок аграрних земель закритий для іноземних громадян. 66% полів перебуває у приватній власності, проте, значна їх частина – близько третини не обробляється. Обмежень щодо площі, яка може бути продана в одні руки, нема. Іноземці не мають доступу до купівлі аграрної землі [3, с. 14].

У Сербії земельна реформа так само почалася із закону про реституцію. Згідно з ним 74% сільськогосподарських земель було повернуто приватним власникам, яких позбавили прав на землеволодіння у 1953 році. Дещо м'якше відбувся процес реституції щодо виноградників. Орендарі державних земель

отримали право пролонгації оренди ще на 30 років. Також у період 2002 – 2008 років на конкурсній основі було приватизовано дев'ять великих державних агрокомпаній і 125 радгоспів. Сьогодні 92% аграрних земель перебуває у приватній власності. Частка АПК у національному ВВП Сербії – майже 10%. Фермерське господарство вважається високоліквідним активом. Існує обмеження на мінімальну земельну ділянку – 0,5 га. Іноземці не мають доступу до купівлі землі [4, с. 39].

За результатами дослідження, дійшли висновку: чим більш закритий ринок землі, тим менша ціна на неї. Натомість, у розвинутих країнах з відкритим земельним ринком зростає не лише вартість купівлі, а й оренди земельних ділянок, яка сягає 250-700 доларів за гектар. Країни з повністю відкритим ринком землі є найбільш успішними, у них більше ВВП на душу населення, більша додана вартість в агросекторі, більша ціна на землю. Прогнозуються 4 варіанти розвитку ситуації із земельним ринком в Україні у наступні 10 років. За умови продовження мораторію з усіма обмеженнями, включаючи відсутність можливості передачі прав власності, Україна отримає понад 30 мільярдів доларів від приросту ВВП (26 млрд. дол.) та додаткових податків. При цьому іноземні інвестиції фактично дорівнюватимуть нулю. Натомість, якщо мораторій відмінять, але доступ іноземців до ринку землі буде обмеженим, економічний ефект від відкритого ринку з певними кількісними чи ціновими обмеженнями передбачається у 81 мільярд доларів. А запровадження повністю відкритого вільного ринку землі ймовірно надасть Україні до 122 млрд. доларів через приріст ВВП (83 млрд.), інвестицій (32 млрд.) та додаткових податків [5, с. 10].

Список використаних джерел:

1. *Ahner D.* Rural Development policy in an enlarged European Union. Proposals of the European Commission for the period 2007-2013 / D. Ahner //– Halle, Germany. – November, 5, 2004. – 15 p.
2. *Bird R.* Taxing agricultural land in developing countries / R. Bird //

Cambridge: Harvard University Press, 1974. – 361 p.

3. *Ciaian P.* Institutional Factors Affecting Agricultural Land Markets / P. Ciaian, d'Artis Kancs, J. Swinnen, K. Herck, L. Vranken. – Brussels: Centre for European Policy Studies 2012. – 22 p.

4. *Гайдай М. К.* Як працює ринок землі за кордоном? / М. К. Гайдай // Землевпорядний вісник – 2016. – № 6. – С. 39.

5. *Михайлик А. Л.* Прихильники і противники мораторію шукають аргументи ... // Землевпорядний вісник – 2016. – №11. – С. 3-10.

Гузар Б. С.

кандидат економічних наук, доцент

Колотуха С. М.

кандидат економічних наук, доцент

Уманський національний університет садівництва

м. Умань, Україна

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УМОВ

Україна володіє значним земельноресурсним потенціалом. Її земельний фонд становить 60,4 млн га. За питомою вагою сільськогосподарських угідь у загальній площі вона значно переважає провідні країни Західної Європи. Станом на 01.01.2016 року (за даними Держгеокадастру) в Україні налічується 42,7 млн га сільськогосподарських земель, у тому числі 41,5 га сільськогосподарських угідь , природні кормові угіддя – 7,8 млн га, землі під забудовою – 2,5 млн га [2, с. 19].

За розрахунками Державної установи «Інститут охорони ґрунтів України» баланс гумусу в ґрунтах України протягом останніх 10 років є гостродефіцитним. Результати агрохімічної паспортизації свідчать, що кожні 5 років між турами обстеження відмічається зменшення вмісту гумусу в орних ґрунтах і спостерігається падіння вмісту рухомих сполук фосфору та калію.